

Krutbrännaren

Nr 1 • 2004 • Årg. 13

ÖLANDS BOTANISKA FÖRENING

Krutbrännaren

Årgång 13, 2004 nr. 1.

ISSN 1103-2839

Tidskriften utges av Ölands Botaniska Förening och utkommer med fyra nummer per år.

Medlemsavgiften för 2003 är 80:- och för familjemedlemmar 10:- (för i utlandet bosatta dock 110:-). Beloppet sättes in på föreningens postgironummer 636 59 31-2. Medlemmar erhåller tidskriften *Krutbrännaren*. För endast prenumeration är avgiften 110:-. Äldre nummer av tidskriften kan beställas från Thomas Gunnarsson till ett pris av 25:- per nummer.

Redaktionen består av Thomas Gunnarsson (red.) och Håkan Lundkvist (ansv. utg.).

Manuskript och synpunkter skickas till Thomas Gunnarsson (adress se nedan).

Adressändringar och frågor om distribution tillskrives Thomas Gunnarsson (adress se nedan).

Föreningsärenden och frågor därom kan tillskrivas någon ur styrelsen:

Ulla-Britt Andersson (ordf.)

Kummelvägen 12, 386 92 Färjestaden.

Tel. 0485 / 332 24 E-post: se Thomas Gunnarsson

Tommy Knutsson (v.ordf.)

Ned. Västerstad 111, 380 62 Mörbylånga.

Tel. 0485 / 420 14

E-post: tommy.knutsson@mailbox.hogia.net

Thomas Gunnarsson (sekr.)

Kummelvägen 12, 386 92 Färjestaden.

Tel. 0485 / 332 24

E-post: thomas_gunnarsson@telia.com

Elna Hultqvist (kassör)

Slottsgatan 23, 387 32 Borgholm.

Tel. 0485 / 106 24

E-post: elna.hultqvist@swipnet.se

Keneth Erlandsson

Fatabursvägen 11 A, 393 53 Kalmar.

Tel. 0480 / 198 46

Liselotte Wetterstrand-Dahlgren

Albrunna 1022, 380 65 Degerhamn

Tel.0485 / 66 04 569. E-post: liselotte@oland.com

Thomas Johansson

Jutnabbevägen 19, 392 36 Kalmar

Tel. 0480 / 695 79

E-post: johansson.thomas@telia.com

Håkan Lundkvist

Frösslunda 3080, 380 62 Mörbylånga.

Tel. 0485 / 440 83 E-post: hakan.lundkvist@telia.com

Helena Lager

St. Bunneby 3024, 380 62 Mörbylånga.

Tel. 0485/440 69

E-post: helena.lager@home.se

"Ölands svampflora"

Ett pågående projekt där vi försöker kartlägga svampfloran på Öland. Avsikten är att få fram så kompletta sockenfloror som möjligt för att därigenom få en bild över arternas utbredning och frekvens. Är du intresserad så skriv eller ring till Tommy Knutsson.

Projekt Ölands hotade växter

Hjälp oss inventera sällsynta och hotade växter på Öland. Vill du ha en aktuell rödlista, eller äldre fynduppgifter som behöver kontrolleras skriv eller ring till Thomas Gunnarsson.

Omslagsbild: Armeniskt björnbär *Rubus armeniacus*. Illustration ur Mossberg & Stenberg "Den nya nordiska Floran"

Floraväktarrapport 2003 Ölands botaniska förening

av Ulla-Britt Andersson & Thomas Gunnarsson

Hotkategori Akut hotad CR

Finlosta *Bromus lepidus*

Finlosta är en svårbestämd art, skiljs i fält från luddlosta genom att vara klenare, mer ljusgrön och med ett ax som är tydligt randigt. Själva ytterragnen är grön med en bred vit hinnkant, hinnkanten har en mycket skarp vinkel. Med mätlupp kan man konstatera att ytterragnets längd ej överstiger 6,5 mm. Inskärningen i ytterragnets topp når ner till borstets fästpunkt och den mogna frukten är lika lång som ytterragnen. Endast en aktuell lokal finns på Öland. Arten återfanns i år på lokalen där den växte på en torr vall med bl.a. åkermadd *Sherardia arvensis*.

Högsrum socken

Karums by 1993 100 ex., 2003 <100 ex.

Röllikesnyltrot *Orobanche purpurea*

Omisskännlig art som i Sverige bara är funnen på Öland där den alltid parasiterar på rölleka *Achillea millefolium*. På lokalen i Böda företog markägaren slåtter och buskröjning sensommaren 2002 vilket tydligen gynnat arten. Enligt förre markägaren ska röllikesnyltrotten ha funnits på lokalen flera år innan den rapporterades.

Böda socken

Naturtomtmark, 2002 11 ex., 2003 70 ex.

Högsrum socken

Tomtmark där den upptäckt 1978. De senaste åren har botaniska föreningen utfört röjning på lokalen men trots detta är trenden dyster, både igenväxning och en ökad beskuggning har lett till att värdväxten inte längre trivs på lokalen. Ett klen exemplar hittades på lokalen under året.

1978	1980	1984	1985	1991	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
2000	2001	2002	2003								
50	1	6	6	finns	finns	5	0	4	7	12	4
1	0	1									1

Nålkörvel *Scandix pecten-veneris*

Arten är en flockblomstrig växt, lågvuxen med en karakteristisk frukt. Frukten har en kort

fröbärande del men ett spröt som kan bli 5-6 cm långt. Liksom andra åkerogräs är den hårt trängd i det moderna lantbruket, i dagsläget finns i Sverige endast fynd från Öland och Gotland.

Persnäs socken

Lokal 1, 2002 30 ex., 2003 115 ex.

Lokal 2, 2002 284 ex., 2003 88 ex.

Källa socken

2000	2001	2002	2003
100	500	50	300

Lokalerna i Långlöt (4 st) och Sandby (2 st) socknar är inte besökta de senaste åren, bör kontrolleras under 2004. Dessutom finns en lokal i Gräsgård socken.

Silverviol *Viola alba*

Silverviolen hade ett katastrofått år 2003. Kanske var våren för torr och kall för att arten skulle blomma. Inte ens på de rikaste lokalerna kunde någon blommande silverviol hittas, blommor inte arten är den nästan omöjlig att skilja från hybrider. Arten ska inventeras på sina rikaste lokaler 2004.

Borgholm

Linnégatan 8

1992	2002	2003
40	1	2

Räpplinge socken

Solliden, ca 500m VNV Sollidens slott, 1992 sparsam, 2003 0 ex.

Hotkategori Starkt hotad EN

Dvärglåsbräken *Botrychium simplex*

Denna svårfunna art hittades glädjande nog 2003 på Öland, se Krutbrännaren 2(12) 2003. Vi har aktivt sökt efter arten under flera år. Lokalen som hyser andra hotarter (huvudarten *Centaureum erythraea* var. *capitatum*, huvudtåg *Juncus capitatus*, dvärglin *Radiola lino-ides*) har besökts vid ett flertal tillfällen de senaste 10 åren varför arten troligen inte funnits där tidigare. Dvärglåsbräken är som namnet antyder den minsta arten i släktet *Botrychium*, våra exemplar mätte mellan 2,5-6,5 cm. Hela växten är gulgrön och bladskivan utgår från basen av växten.

Högby socken

Munketorps strand

1934	1939	2003
finns	finns	22

Brinklosta *Bromus commutatus*

Arten är svårbestämd, behåringen på den nedre bladslidan är styv och utspärrad. Vippan är ganska gles och är vid mognanden ensidigt hängande. Ytteragnarna sitter 2 mm ifrån varandra vilket gör att småaxet ser glest ut. Hinnkanten på ytteragnarna har en tydlig vinkel. Arten har endast en aktuell lokal på Öland. Brinklostan är eftersökt under året på lokalen utan något fynd, åkrarna har lagts ihop och det är troligt att den är utgången.

Segerstad socken

VSV om Träby längs en åkerkant

1985	1992	1993	1995	1996	1998	1999	2000	2003
finns	>150	>150	>150	85	0	0	100	0

Östersjömålla *Chenopodium striatifforme*

Arten är svårbestämd från andra närstående mallor, man måste mäta fröna för att vara säker på bestämningen, de ska vara <1,2 mm. I fält kan man misstänka att man har en östersjömålla framför sig när växten är grenad från basen, grenarna går bågböjt utåt, bladen är små och smala liksom blomsamlingarna och hela växten är liten. Arten verkar kunna dyka upp lite varstans på Öland på ruderatmark där naken sand exponeras vilket nyfynd av arten under året har visat.

Böda socken

Byxelkrok, tomtmark, 2003 2 ex. nyfynd.

Föra socken

Vässbylund, sandig ruderatmark, 2003 3 ex. nyfynd.

Bredsättra socken

Mosshaget ost, i gammalt sandtag, 2003 1 ex. nyfynd.

Gårdby socken

Gårdby, Kummelvägen 12, ogräs i trädgård, 2002 10 ex., 2003 50 ex.

Gårdby sandhed, längs gamla järnvägsvallen

1950-talet	2002	2003
finns	4	2

Sandby socken

Skarpa Alby norr om vägskälet, i grustag.

1954	1980	2000	2003
finns	finns	1	1

Norra Sandby, OSO avtaget mot kyrkan från 136:an, sandig åker

1993	2000	2003
finns	10	10

Martorn *Eryngium maritimum*

En art som är lätt att inventera och omiskännlig, den hotas på sina lokaler av ökat slitage från badturister och även medveten uppgrävning. Inga lokaler på Öland är betade annars lär korna gilla de smakfulla rötterna på martornen. Arten minskar något på sina lokaler och någon påtaglig föryngring eller spridning verkar ej ske, framtiden för martornen ter sig därför dystert.

Böda socken

S. Byxelkrok ost Tokenäs

1916	1948	1964	1980	1993	2000	2003
finns	finns	finns	finns	11	7	8

Ramsnäs S.

1932	1964	1980	1996	1997	2000	2003
finns	finns	finns	22	25	19	17

Byrum sandfält S.

1964	1980	1996	1997	2000	2003
finns	finns	12	12	11	8

Byrums Sandvik

1741	1908	1960	1982	1994	1996	1997	2000	2003
finns	finns	finns	finns	9	7	6	9	8

Persnäs socken

Sandviks hamn

1933	1957	1966	1992	1993	1998	2000	2001	2002	2003
finns	finns	finns	11	14	7	9	11	9	9

Gulkronill *Hippocrepis emerus*

Omisskännlig ärtväxt som blommar med gula blommor i maj månad. Den är värmeälskande och finns på Öland i ädellövskog, ofta i stenmurar eller rösen och längs västra Landborgen. Dessutom finns lokaler på Stora alvaret i så kallad hasselkarst. På lokalen vid Bårbyborg i Kastlösa socken betar fåren gärna av plantorna, kanske skulle beståndet där hägnas in? På de övriga lokalerna verkar bestånden stationära och småplantor finns också. Sammanlagt har Öland 23 kända lokaler för arten.

Räpplinge socken

Borgehage SV. Ruinen

1964	1992	1993	2001	2003
finns	5	5	10	10

Högsrum socken

Odens flisor SSV.

1985 1993 2000 2003
finns finns 3 3

Sandby socken

Ekelunda NNO.

1996 2001 2003
50 50 33

Kastlösa socken

Bårbyborg S.

1967 1980 1998 2002 2003
finns finns 65 26 150

Spjutsporre *Kickxia elatine*

Arten är lätt att känna igen med sina blommor i gult och lila på långa smala skaft. Bladen är pil- eller spjutlika. Detta åkerogräs är inkommet i relativt sen tid och är beroende av varma höstar för att fröna ska hinna gro. Arten missgynnas av ogräsbekämpning, gödsling och tidig upplöjning av stubbåkrar. Den har två nutida fynd på Öland; Köping socken, Vannborga funnen 1995, senast inventerad 1998 samt nedan.

S. Möckleby socken

Albrunna S. åkerkant lokal 1

1960 1998 2003
finns 100-tals 500

Albrunna S. gränsen mot alvarmark lokal 2

1960 1998 1999 2003
finns 500-1000 1000-tals 1000-tals

Strimfibbla *Leontodon saxatilis*

Släktet *Leontodon* saknar blad på stjälken, det har fjäderpensel men saknar fjäll mellan blommorna vilket skiljer det från släktet *Hypochoeris*. Strimfibblan har holkfjäll som är gröna men med svart kant och kantblommorna har gråviolett strimma. Arten är troligen inkommen med gräsfrö och bofast sedan länge med en lokal på Öland.

Glömminge socken

Kyrkan V. hästbetad äng

1933 1979 1982 1993 1997 1999 2003
finns finns finns 30 <10 30 60

Blå sminkrot *Lithospermum arvense* ssp. *coerulescens*

Blå sminkrot är en underart av vit sminkrot *L. arvense* ssp. *arvense*. Till skillnad från denna art är blå sminkrot höstgroende och förekommer på mer naturliga växtplatser. Hela

växten är ofta mindre än den vita sminkroten men själva blomman kan vara ganska stor och varierar från rosa som nyutslagen till mer blålila som äldre. I dagsläget finns endast en känd lokal på Öland.

S. Möckleby socken

Gettlinge gravfält

1974	1993	1999	2000	2001	2003
finns	30	7	30	32	26

Kransborre *Marrubium vulgare*

Arten är vitullig och har ett foder med 10 flikar, i frukt blir de krokböjda och hakar lätt fast. Blommorna är vita och bladen är rynkiga, naggade och filthåriga inunder. Den är en gammal naturaliserad kulturväxt som ofta påträffas nära bebyggelse, i stenbrott, hamnar o dyl. På de aktuella lokalerna är den relativt stationär men mindre ingrepp på växtplatserna kan få förödande konsekvenser. Vid Sandviks hamn slås växten varje år av med gräsklippare men trots detta lever den kvar.

Källa socken

Högenäs i hönsgård

1992	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
180	180	120	105	102	98	101	87	94	62

Persnäs socken

Sandviks hamn

1951	1992	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
finns	9	4	0?	15	12	22	21	55	11	10	9

Hallnäs udde

1982	1991	1992	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
finns	6	8	3	14-18	4	5	4	4	7	7	4

Hallnäs SO nära stenbrott

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1	1	1	1	1	1	1	1

Stenåsa socken

Frösslunda gårdsplan, 1998 1 ex., 2003 1 ex.

Sandlusern *Medicago minima*

Arten varierar mycket från år till år och kan vara svår att finna under ”magra” år. I dagsläget är sandlusern endast känd från tre lokaler varav arten är trängd på den ena. I frukt är arten omisskännlig men i blom kan den vara svår att urskilja i mattan av andra gul-blommiga små ärtväxter.

Räpplinge socken

Slottsalvaret lokal 1

1873	1994	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2003		
finns	2	1 000-tals		finns	0	1 000-tals	70	10	10	

Slottsalvaret lokal 2

1873	1994	2000	2003
finns	1	20	70

Smedby socken

VSV St Smedby i gammalt grustag

1981	1994	1995	2000	2001	2003
20	30	riklig	100-tals	1	0

Kalvnos *Misopates orontium*

Arten är ett gammalt åkerogräs och senast funnen på Öland 1927 i Högsrum socken. Fyndet som Lissbeth och Karl-Göran Bringer gjorde var därför mycket överraskande. Kalvnosen växte på en jordhög vid Färjestadens industriområde tillsammans med sommarklynne och mellanmalva. Fyndet belagdes men endast några timmar senare var fyndplatsen överskottad med jord! Arten tillhör familjen lejongapsväxter, stjälken är 5-30 cm, glandelhårig och föga grenad, bladen är lansettlika, helbräddade och blommorna är rosensröda. Förr uppträdde den främst som åkerogräs men i senare tid förekommer den i ruderatmiljöer såsom vägkanter, järnvägsstationer och i trädgårdar.

Torslunda socken

Färjestadens industriområde, 2003 1 ex.

Kattmynta *Nepeta cataria*

Den är en kulturväxt som blivit mycket sällsynt och som växer i människans närhet. Bladen är spetsiga och naggade med hjärtlik bas. Kronan är vit med violetta prickar. Doften är aromatisk endera av citronmeliss eller mynta. På Öland finns endast en lokal på senare år, numera tyvärr utgången.

Torslunda socken

Eriksöre vid jordkällare

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
10	5	2	40	50	1	1	0	0

Klippnejlika *Petrorhagia saxifraga*

Klippnejlika är en nejlikväxt med glesa blomställningar och ljusröda blommor. Fodret är hinnlikt och bladen korta och hylsformade. På Öland är arten naturaliserad från tidigare odlingar, endast en lokal finns med tre dellokaler, senast inventerad 2001.

Ventlinge socken

Grönhögen, dammens västra sida

1977	1994	1995	1996	1998	2001	
finns	sparsam		riklig	50	50-100	215

Sammetsbockrot *Pimpinella saxifraga* ssp. *nigra*

Svårfunnen art som är en underart av vanlig bockrot *P. saxifraga* ssp. *saxifraga* men skiljs genom att roten blånar i snitt. Den har endast ett aktuellt fynd på Öland, eftersökt på lokalen 2003 utan fynd.

Gärdslösa socken

Sörby Tallholmen åkerkant 1990 2 ex., 2003 0 ex.

Dvärgkämpar *Plantago tenuiflora*

I norra Europa är arten endast funnen på Öland där den växer i alvarvätar dvs. grunda vattensamlingar på kalkstenshällen med ett tunt lager av kalkbleke. Arten kan förväxlas med råttsvans *Myosurus minima* som växer i samma biotop. Blomstängeln på dvärgkämparna är fint, tilltryckt hårig, hos råttsvansen är den kal. Blomaxeln hos råttsvans växer också till efter blomningen. Dvärgkämpar varierar i antal och storlek från år till år beroende på framförallt nederbörden. Arten torde ej vara hotad i dagsläget. Endast en rapport inkom 2003 som verkar ha varit ett dåligt år för arten.

Sandby socken

Norra Vället V.

2000	2002	2003
100-tals	30	500

Näbbtrampört *Polygonum oxyspermum*

Ännu ett uppseendeväckande fynd från 2003, se Krutbrännaren 3(12) 2003. Vid vårt botanikläger på norra Öland 8-10 augusti eftersöktes några gamla lokaler för arten på norra Öland. Att arten till sist hittades var helgens höjdpunkt tillsammans med fyndet av dvärgfackelblomstret *Lythrum hyssopifolia*. Näbbtrampörten växte på en grusig sandstrand vid högvattenlinjen på en mindre tångvall. Följeväxter var flikmålla, strandkvickrot, saltarv och sodaört (*Atriplex calotheca*, *Elytrigia juncea*, *Honckenya peploides*, *Salsola kali*). Näbbtrampört kan förväxlas med andra trampörter. Det som utmärker arten är den blågröna stjälken som är knottrig samt nöten som är kal, stor, glänsande brun och sticker långt ur fodret. Blommorna har stora och skära hylleflikar.

Böda socken

Alvara O. 2003 6 ex. nyfynd.

Bornholmsbjörnbär *Rubus lidforsii*

Detta björnbär tillhör Sect. *Corylifolii* (krypbjörnbär). Det är relativt högre med en smal spirformad blomställning med små vita blommor. Blommorna täcks delvis av bladen. Årskotten är fattiga på taggar och fårade, glandler saknas nästan helt. Vi har få aktuella fynd av arten på Öland. I övriga Sverige finns den framförallt i Blekinge och östra Skåne.

Gårdslösa socken

Sörby NO, 2001 finns, 2003 1 bestånd.

Ängssalvia *Salvia pratensis*

Arten är flerårig med nedre bladen i rosett. Bladen är ovala med hjärtlik bas, rynkiga och dubbelsågade. Kronan är blåviolett och 2-3 cm lång. Den är troligen inkommen med odling men på några ställen bofast. Arten har endast en aktuell lokal där den funnits sedan 1963. Skötselavtalet som ÖBF haft med markägaren är nu uppsagt. Fastigheten bredvid där också ängssalvian växer på hästbetad ängsmark har nu övergått till annan ägare. Framtiden för arten är därför mycket oviss. Arten är inte eftersökt 2003.

Torslunda socken

Kåtorp

1963	1990	1992	1993	1994	1999	2001	2002
finns	50	100-200		riklig	40	2 000	450 1 200

Slätmaskros *Taraxacum lissocarpum*

En maskros i Sect. *Palustria* (strandmaskrosor). Fruktorna är påfallande stora och släta, annars liknar den mycket våtmaskrosen *T. limnanthes*. Ytterholkfjällen är mycket breda. Under 2002 samlades arten av Elna Hultkvist, Hans Rydberg bekräftade fyndet under 2003.

Gårdslösa socken

Högtomt S. i kanten av en bäck, 2002 enstaka ex.

Ölandskungsljus *Verbascum densiflorum*

Arten känns igen framförallt på sina nedre ståndarknappar som är 3,5-5 mm långa, ståndarsträngarna är nästan kala. Hela växten är påfallande grov och blommorna förhållandevis stora. Den är kulturgynnad men med ett nyckfullt uppträdande. Ölandskungsljuset är tvåårigt och bildar en bladrosett första året. Det gynnas av viss markstörning, troligen kan fröna bevara sin grobarhet i jorden under många år. Arten kan bilda hybrider framförallt med mörkt kungsljus *V. nigrum*. En ny lokal för arten hittades av Tommy Knutsson vid återvinningsstationen i Degerhamn.

S. Möckleby socken

Degerhamn återvinningsstation, 2003 4 ex. nyfynd.

Alunbruket skifferhögarna

1990	1992	1995	1998	1999	2002	2003
2	1	5	20	16	5	2

Storviol *Viola elatior*

Ännu en art som i Norden enbart förekommer på Öland. Växten är som namnet antyder den största av violerna, bladen är avlånga och stängeln är tätbluden. Arten växer i lövskogsbryn på kalkrik, tidvis fuktig mark. Den tål inte för kraftig beskuggning. Storviol kan hybridisera med framförallt dvärgviol *V. pumila* och strandviol *V. persicifolia*. Arten hotas på sina lokaler både av igenväxning och för kraftig röjning samt dikning. Framtiden för arten ter sig osäker på längre sikt. Lokalen vid St. Dalby lund röjdes för ca 20 år sedan, då växte enligt en bybo 800 exemplar av storviolen! Beståndet håller nu på att skuggas ut av lundalm och en röjning skulle behöva göras. Endast på lokalen i Asplunden har utvecklingen varit gynnsam, där har en viss röjning skett de senaste åren vilket tydligt gynnat storviolen. Under 2003 blommade många exemplar längs stigarna genom skogen.

Hulterstad socken

Gösslunda reservatet i toksnår längs bäckfåra, inget exemplar blommade 2003.

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
100	15	0	16	10	45	16	20

Asplunden lokal 1

1913	1927	1967	1998	2003
finns	finns	finns	4	105

Asplunden lokal 2, inget exemplar blommade 2003.

1998	2003
4	7

Kastlösa socken

St. Dalby lund, inget exemplar blommade 2003.

1981	1999	2003
riklig	17	31

Hotkategori Sårbar VU**Klätt** *Agrostemma githago*

Arten är lätt att känna igen på sina iögonenfallande stora, rödlila blommor. Om du hittar klätt på ruderatställen kan det vara sommarklätt *A. gracile* som har foderflikar som är kortare än kronbladen, hos klätt är det tvärtom. Klätten växer tillsammans med råglosta på åkrarna i Karum. Ett nyfynd gjordes i ett gammalt sandtag med ”runderatväxter”.

Högsrum socken

Karum by, rågåkrar.

1998 1999 2002 2003

riklig riklig riklig riklig

Rönnerum V. gammalt sandtag, 2003 2 ex. nyfynd.

Vittåtel *Aira caryophyllea*

Detta vackra lilla gräs med sin silvriga vippa växer på torr, mager och näringsfattig sandjord. Arten missgynnas av igenväxning, konstgödning och minskad störning. På Öland växer den i grustag, på alvarmark, trädesåkrar och hedmark. I Böda är arten tidigare rapporterad vid ett tillfälle 1923 vid Rörstensudd. Lokalen vid Lindby grustag var mycket rik, arten är tidigare funnen öster Lindby på träda 1933, möjligen samma lokal. På lokalen öster om Penåsa expanderar arten österut och har nu klivit över gränsen till Hulterstad, ny art för socknen.

Böda socken

Grankulla kyrkväg, ca 1 km SV om avtaget till Fagerör, i ett sandtag, 2003 minst 3 dellokaler med sammanlagt ca 150 ex. nyfynd.

Gärdslösa socken

Lindby grustag, 1933 finns, 2003 minst 4 dellokaler med sammanlagt ca 2.000 ex.

Hulterstad socken

Banvallen mellan Skärlöv-Kastlösa, öster om Penåsa, 2003 minst 2 dellokaler med sammanlagt ca 2.000 ex. nyfynd.

Klipplök *Allium lineare*

Till skillnad från de närstående arterna backlök *A. oleraceum* och sandlök *A. vineale*, blommar klipplöken redan i början av juni. Dessutom har den ingen rotknöl utan mer en avlång formation å la purjolök. Bladen är platta och smala, i knoppstadiet är blomhuvudet nedböjt. Blomman saknar bubiller och de inre ståndarknapparna har 1-2 tänder. Genom Jan-Olof Peterssons idoga alvarvandringar har vi en utmärkt bild över det aktuella läget för arten. Det ökade betet på Stora Alvaret gynnar inte klipplöken, framförallt torde detta gälla fårbeta. Begrunda exempelvis utvecklingen på de tidigare så rika lokalerna i Mörbylånga socken, i år fanns totalt två klipplökar i socknen! Det fårbeta som tillkommit på Stora Alvaret de senaste åren har varit katastrofalt för arten. Årets totalsiffra för klipplök var 621 och Jan-Olof såg dessutom 500 som var avbetade.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
14 Vickleby socken											
SO Trindkärr	654	310	E	E	E	E	E	E	E	E	
NO, O SO Storkarsten	127	175	E	E	E	E	E	E	E	E	
Rosenkarsten	51	90	62	30	31	49	4	21	14	19	5
SO Trindkärr	E	E	627	350	82	122	2	170	18	44	35
Storkarsten	110	173	128	129	114	115	55	135	54	72	42
Storkarsten 300 m O	E	E	70	71	42	67	14	61	14	32	40
Trindkärr 750 m SO	E	E	E	E	E	1	0	3	0	3	1
Storkarsten 700 m O	E	E	E	E	E	E	E	E	E	2	12
S alvarvägen	E	E	11	17	11	92	1	124	8	41	6
Storkarsten 200 m SSO	E	E	E	E	E	56	7	52	15	33	48
Storkarsten 400 m O	E	E	5	2	3	9	3	4	3	5	2
Kullen 200 m V	E	E	151	137	82	69	0	34	12	28	20
Resmokorridoren O	E	57	34	40	61	63	12	39	7	18	44
Alvarvägen 500 m S	E	E	326	496	129	80	2	140	14	20	31
Stenkanten 200 m NV	E	E	E	E	E	30	11	56	5	3	1
Alvarvägen S	E	E	E	E	E	E	E	20	2	6	6
Ö granen Storkarsten O	E	E	18	72	62	30	5	42	3	11	7
Storkarsten O stenkanten	E	E	32	51	67	64	10	99	10	6	15
N och S Sörgranarna	E	E	236	392	221	220	19	357	23	20	14
Ö granen 300 m S	E	E	E	E	E	2	0	7	2	0	0
Ö granen 500 m S	E	E	E	E	E	4	0	1	4	2	0
Storkarsten 1 km SO	E	E	24	59	124	94	3	122	15	5	57
Resmogränsen 300 m N	E	E	E	E	E	E	E	9	2	0	1

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sandby socken											
Tornrör 400 m N	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tornrör 200 m S	23	7	16	6	1	3	1	8	2	5	4
Tornrör 350 m S	16	6	11	4	0	1	0	4	0	1	2
Forsfall 1,3 km V	E	E	E	21	0	0	0	0	0	0	0
Ekelunda 1 km S	E	E	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Stenåsa socken											
3-sockengränsen 300 m S	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Bårbykällan 350 m OSO	E	E	E	E	E	E	E	8	2	1	0
	E	E	E	E	5	3	0	33	1	10	11
Resmo socken											
Björken o Kojan 500 m VNV	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Björken o Kojan 300 m VNV	E	E	E	E	E	35	12	92	31	65	43
Björken o Kojan 300 m SV	E	E	E	E	E	29	3	41	7	2	4
Storkarsten 700 m SSV	23	109	45	30	27	32	9	30	36	48	45
Mörbylånga socken											
Möckelmossen 800 m SV	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Möckelmossen 1,4 km SV	E	E	E	19	17	34	2	24	6	3	0
Sörbjörken 300 m SO	E	E	E	83	18	51	4	117	36	69	1
Bårbykällan 800 m VNV	E	E	E	49	9	12	0	44	10	11	0
Bårbykällan 60 m S	E	E	E	764	194	197	2	1037	306	72	0
Bårbykällan 300 m OSO	E	E	E	6	4	0	2	1	0	0	0
3-sockengränsen 500 m NVE	E	E	E	E	89	64	2	239	143	28	1
	E	E	E	3	1	1	0	3	7	0	0

Hulterstad socken

Triberga alvar alla 50	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	66	E	E	E	E	E	E	E	E	E	
Gösslunda infarten 200 m NNOE		E	13	16	6	6	2	10	3	6	7
Gösslundainfarten 15 m N	E	E	37	68	29	32	1	73	14	29	45
Gösslunda 600 m OSO	E	E	E	E	E	E	E	E	E	2	4
Triberga alvar 1	E	E	4	3	6	3	3	2	4	6	7
Triberga alvar 2	E	E	60	57	53	6	29	25	10	35	26
Triberga alvar 3	E	E	19	4	11	4	0	2	6	15	10
Asplunden 2 km V 1	7	2	7	1	1	1	0	2	0	0	3
Asplunden 2 km V 2	E	E	2	8	1	0	1	4	3	1	2

Kastlösa socken

Lunda 3 km OSO	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	6	1	4	3	4	12	1	3	12	12	13

Renkavle *Alopecurus myosuroides*

Småaxen är enblommiga och skärmfjällen har en vingad, sträv köl. Borstet är långt och fäst vid ytteragnens bas. Detta åkerogräs är på Öland mycket sällsynt och förekommer i socknarna Alböke, Löt och Föra. Endast en rapport inkom 2003 från en "klassisk" lokal.

Alböke socken

Stacketorp, norr om avtaget till Stacketorp väster om östra landsvägen.

1981	1993	1997	1999	2000	2003
riklig	>1000	>1000	>100	>10	20

Mosippa *Anemone vernalis*

Arten växer på torr, mager mark oftast i tallskog och blommor i april-maj. Den har vintergröna blad och kan inte förväxlas med någon annan sippa. På Öland finns en lokal på vardera sidan om sockengränsen mellan Vickleby och Resmo. Framtiden ter sig dystert, vi har sett färskta grävgröpar och arten verkar ha svårt att föryngra sig. En försiktig markberedning borde åstadkommas på platsen.

Vickleby socken

Lilla Frö

1995	1996	1999	2000	2001	2002	2003
97	180	60	49	82	59	69

Resmo socken

Lilla Frö

1992	1993	1999	2000	2001	2002	2003
116	100	18	18	51	36	26

Taggkörvel *Anthriscus caucalis*

En flockblomstrig växt som har ett nedliggande ofta trassligt växtsätt. Blommorna är mycket små, vita och har enskilt svepe. Frukten är karakteristisk, 3-5 mm och försedd med talrika krokborst som lätt hakar fast. Arten är troligen ursprunglig på havsstränder men finns nu mest i olika kulturpåverkade miljöer. Den behöver en viss störning för att trivas, ett par av lokalerna finns i hönsgrårdar. På ett par lokaler i betesmark växer arten i skydd av enbuskar.

Persnäs socken

Jordhamn O skurkvarnen i enbuskar, 2002 50 ex, 2003 50 ex.

Källa socken

Högenäs i SO hönsgrård

1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
>100	riklig	100	10	riklig	sparsam	riklig	riklig	150	20.000

Hulterstad socken

Triberga läge N-ut, på strandvall vid havet 2 dellokaler, 2003 500 ex. nyfynd.

Krypfloka *Apium inundatum*

En flockblomstrig växt som växer i sötvatten. Undervattensbladen är trådfina medan flytbladen är bredare. Blommorna är vita och 1 mm. Arten är sällsynt på Öland, den växer i några alvarkärr på Stora Alvaret.

Vickleby socken

Nedre Lindkärr

1944	1995	1998	2003
finns	50	<50	60

Övre Lindkärr

1944	1995	1998	2000	2003
finns	100	100-tals	100-tals	200

Klubbfibbla *Arnosaris minima*

Klubbfibblan saknar pensel, under blomkrogen är stjälken klubblikt uppdriven och ihållig. Arten har i dagsläget endast två lokaler på Öland i Köping socken och är eftersökt senast 2000. Växer där på sandiga magra åkrar, en lokal är en trädesåker. Dessa åkrar kommer troligen ej att brukas framöver och arten kommer att försvinna från Öland inom en snar framtid. Arten måste eftersökas under 2004.

Saltmålla *Atriplex pedunculata*

Känns igen på sina långskaftade frukter som har tre flikar varav två är större.

Denna saltälskande växt verkar också ha gått tillbaka kraftigt på Öland, den växer på välbetade havssträndängar på östra sidan. Ett återfynd gjordes under året.

Bredsättra socken

Kapelludden 1 km V. fyren

1969	1984	2003
finns	finns	100-tals

Renlost *Bromus arvensis*

Inga fynd gjordes av arten under 2003, senast funnen på Öland 1999 i en åkerkant.

Arten förefaller att ha minskat kraftigt de sista 10-20 åren. Som andra lostor kan den vara svår att bestämma, de långa ståndarknapparna avslöjar arten. Dessutom är behåring typisk, de nedre bladslidorna har en tät matta av korta, mjuka hår

Råglosta *Bromus secalinus*

Vid mognaden rullar ytteragnen in sig runt frukten och håller kvar den. Bladslidorna är kala eller gleshåriga och ytteragnens hinnkant är jämnt rundad. Arten har endast en aktuell lokal på trädesåkrar och i rågåkrar vid Karum se klätt ovan. Den är inte hotad på lokalen så länge brukningsmetoderna inte ändras.

Högsrum socken

Karum by, rågåkrar

1998	1999	2000	2003
100-tals	100-tals	10.000	10.000

Källgräs *Catabrosa aquatica*

Småaxen är två-blommiga, skärmfjällen är trubbiga ofta violetta och saknar borst. Källgräs har gått starkt tillbaka på Öland. Arten eftersöktes under året på några gamla lokaler på södra Öland utan något fynd. Öster om S. Sandby i ett utfallsdike växer arten rikligt tillsammans med bl.a. kärrvial *Lathyrus palustris*.

Sandby socken

Sandbymålet, väster Hålsnäsdungen i mindre bäck

1999	2000	2001	2003
100	100-tals	100-tals	100

Öster S. Sandby i utfallsdike

1978	1998	2003
finns	riklig	1.000

Flockarun *Centaurium erythraea* var. *erythraea* och **huvadurun** *C. erythraea* var. *capitatum*

Kronpipen på flockarun är längre än fodret och de basala bladen är något breda. Arten är en opportunist och kan dyka upp på lämpliga växtplaster ex. bevattningsdammar, vägkanter, stigar o dyl. Flockarun verkar ej vara hotad i dagsläget på Öland. Varieteten huvadarun finns i Sverige endast på Öland. Speciellt roligt var därför nyfyndet av arten från Sandbybadet.

Fynd av flockarun

Högby socken

Hornsjön O. i gammalt grustag, 2003 100 ex.

Hornsjöns pensionat i gräsmattor, 2003 10 ex.

Sandbybadet, 2003 100-tals ex.

Persnäs socken

Södviken 600 m S i kärkant mellan landsväg och banvall

1997	1998	2001	2002	2003
4	0	5	2	0

Hörlösa NO. dikesren vid kanal

1996	1997	1999	2002	2003
1 000	6	3	10	42

Hörlösa O. vägdike

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
10	9	5	0	23	40	77	5

L. Horn 700 m NO. 2002 29 ex., 2003 3 ex.

Södviken i norra delen av reservatet, 2003 10 ex.

Räpplinge socken

Strandtorp V. 2003 1 ex.

Gärdslösa socken

Tjushög, 2003 1 ex.

Lindby tall grustag, 2003 5 ex.

Högsrum socken

Rönnerum V. i gammalt sandtag, 2003 1 ex.

Halltorps hage i NV. 2003 20 ex.

Algutsrum scken

N. Saxnäs traktorväg i skogen, 2003 1 ex.

Ås socken

Ottenby väster om södra lundparkeringen, 2003 50 ex.

Lokaler för huvudarun

Högby socken

Sandbybadet, 2003 3 dellokaler med sammanlagt ca 150 ex.

Raggaryv *Cerastium brachypetalum*

Arten liknar hönsaryv *Cerastium fontanum* men är påfallande långhårig. Den har två kända lokaler på Öland. På den ena lokalen är den hårt trängd (igenväxning).

Räpplinge socken

Greby strandskog, väg genom skog

1997	1998	2000	2001	2003
fåtalig	20	5	12	50

Östkustarv *Cerastium subtetrandrum*

Arten blommar något senare än vårarv *C. semidecandrum*. Arten trivs i något mer fuktiga biotoper, växer ofta längs stigar och verkar gynnas av en viss störning. Den är påtagligt ljusgrön och har 4 kronblad samt stödblåd med smal hinnkant. Östkustarven är troligen förbisedd.

Persnäs socken

Jordhamn, väg till Gunnarstorp, längs kretaursstig, 2003 30 ex.

Knisa mosse, väst mossen nära gångstig, 2003 30 ex.

Räpplinge socken

Strandtorpshage S. väg genom skogen, 2003 10 ex.

Högsrum socken

Halltorps hage strandängen, 2003 5 ex.

Sandby socken

N. Vället väst på alvarmark, 2003 5 ex.

Hulterstad socken

Triberga läge stig nära stranden, 2003 100 ex.

Ryl *Chimaphila umbellata*

Rylen har lingonlika, sågade blad som är vintergröna. Den växer i glesa tallskogar. Arten eftersöktes på en gammal lokal väst Rälla gård. Området är nu exploaterat till golfbana och rylen är borta.

Högby socken

Hornsjön O. 2003 400 ex.

Högsrum socken

Rälla tall, Stugbyns trappor N.

1933	1999	2003
------	------	------

finns	100-tals	1.300
-------	----------	-------

V om Rälla gård på småkullar strax ovanför branten, 1933 finns, 2003 0 ex.

Vickleby socken

L. Frö väst i tallskog, 2000 100-200 ex., 2003 110 ex.

Kråkrassing *Coronopus squamatus*

Arten växer nedliggande, den har blad som liknar en fågelfot och rynkad frukt.

Kräkkrassing är svårinventerad då den ofta växer inne på ladugårdsplaner och annan kvävepåverkad mark. Denna art har troligen minskat starkt på Öland.

Sandby socken

S. Sandby, cirka 1 km söder om byn, på östra sidan av landsvägen, fårbetad mark längs traktorväg.

1992	2000	2003
4	3	50

Stenåsa socken

Frösslunda nordligaste gården

1992	1998	2003
>20	20	200

Frösslunda by, gårdsplan hos Håkan Lundkvist, 2003 20 ex.

Segerstad socken

Träby vid nordligaste gården, traktorväg ut mot alvaret, 2003 40 ex.

Träby 400 VSV byn, vid gödselupplag

1993	2000	2003
1	2	9

Ljungsnärja *Cuscuta epithimum* var *epithimum*

Växten är späd, blommorna är små och rosa, ståndarna är utskjutande. Arten varierar mycket från år till år beroende på väderleken, den har dock minskat på Öland. Ljungsnärjan växer på torrängar där den parasiterar på flera olika arter såsom backtimjan *Thymus serpyllum*, gulmåra *Galium verum* och fältmalört *Artemisia campestris*. År 2003 verkar inte ha varit gynnsamt för arten men det kom ändå in 10 rapporter.

Böda socken

S. Byxelkrok, vid kustvägen mot Haget, 700m S avtaget från Enerumsvägen.

1993	1995	1996	2000	2001	2003
2 kvm	måttl.	rikl.	2 kvm	5 kvm	10 kvm

Alvara strand O., 2002 finns, 2003 1 kvm.

Persnäs socken

Södviken

1979	1993	2003
finns	riklig	1+0,5 kvm

Högsrum socken

Halltorps hage ONO Garnudden på stranden

1995	1998	1999	2002	2003
------	------	------	------	------

riklig 1 kvm 20 kvm   2 kvm 2 kvm

Glömminge socken

Ö Ryd åkerren, mellan åker och betesmark, 2001 finns, 2003 1 kvm.

Torslunda socken

Avtaget till Hildeborg

1990	1991	1992	1995	1996	1998	2000	2001	2002	2003	
sparsam		sparsam		mkt sparsam		sparsam		3 bestånd	1 bestånd	3
bestånd		3 bestånd		3 bestånd=25 kvm		2 små bestånd				

S. Möckleby socken

Albrunna lund O. på alvaret

1999	2002	2003
4 kvm	0	0

Albrunna strand söderut

1998	2002	2003
100 kvm	0	1 kvm

Knippnejlika *Dianthus armeria*

Två-årig, småluden art med blommor som sitter i en kvastlik samling. De omges av håriga hylslika blad, kronbladen är tandade, purpuröda med vita prickar. Arten har gått tillbaka, den växer idag på åker/vallkanter, vägkanter och liknande. Utanför blomningstiden är den nästan omöjlig att få syn på. Arten kan även förekomma i trädgårdsutkast se lokal i Glömminge socken.

Räpplinge socken

Strandtorp, ca 500 m väster byn, i norra kanten av havreåker, 2003 1 ex., ny lokal.

Högsrum socken

Halltorps hage, äng/vall som ligger nere vid havet.

1969	1974	1999	2003
finns	finns	21	33

Halltorps hage, äng/vall som ligger nere vid havet

1969	1974	1999	2003
finns	finns	2	0

Glömminge socken

Sandtaget väster väg 136 och NNV Galgbacken på gränsen till Högsrum trädgårdsutkast, 2003 2 ex., nyfynd.

Vickleby socken

Lilla Vickleby, längs gamla järnvägsvallen

1991	1992	1993	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2002	2003
20	3	24	12	47	2	35	99	173	69	10

Lilla Vickleby skog längs kanten av bevattningsdamm

1998	2000	2001	2002	2003
7	6	5	24	3

Drakblomma *Dracocephalum ruyschiana*

Arten har en kantig stjälek med korsvis motsatta, relativt smala blad. Blommorna är stora och blåviolettera, utanför blomningstid är den mycket svår att finna. Drakblomma har endast en känd lokal på inägomark, ej sedd de senaste åren. Både får och ungnöt har betat alldeles för tidigt på säsongen under de senaste åren på lokalen. Utgången från lokalen?

Hulterstad socken

Gösslunda

1990	1993	1994	1995	1996	1997	1999	2000	2001	2002	2003
1	1	2	1	1	1	0	0	0	0	0

Ljungögontröst *Euphrasia micrantha*

Ännu en art som gått kraftigt tillbaka. När man ser ljungögontröst ter den sig så olik vanlig ögontröst *E. stricta* att man ej behöver tveka. Ljungögontröst är påtaglig spenslig och med spetsig vinkel mellan grenarna och huvudstammen. Thomas Karlsson delgav oss en gammal rik lokal vid Parboäng, här fanns arten kvar! Vid vårt botanikläger på norra Öland 8-10 augusti letade vi på flera gamla lokaler på norra Öland utan resultat. Ost Lunda by hittades ytterligare en lokal ute på alvaret.

Högby socken

Sandbybadet N ut på sand, 1981 finns, 2003 0 ex.

Föra socken

Vässbylund mellan 136:an och banvallen ljung på sand, 1981 finns, 2003 0 ex.

Vickleby socken

Norr om Fröbygårda, väster om vägen till Beijershamn på betade strandvallar nära vägen, 1981 finns, 2003 10 ex.

Kastlösa socken

Lunda ost, ca 600 m ost byn, 2003 70 ex., ny lokal.

Ventlinge socken

Parboäng, 750 m NV Parboäng, betesmark på gamla strandvallar nära havet, 2003 4.000 ex.

Skärblad *Falcaria vulgaris*

Arten är en flerårig, flockblomstrig art som bildar täta bestånd. Bladen är kala, trefingrade och med vassa tänder längs kanten därav namnet. Blommorna är vita och små. Den växer ofta på åkerrenar, längs vägkanter och banvallar. Skärblad hotas av röjningsarbete längs vägar och åkerkanter samt av ogräsbesprutning.

Kastlösa socken

Hammarby avtaget

1991	1992	1993	1995	1996	1997	1998	2001	2003
mkt rikl.		rikl.	rikl.	rikl.	rikl.	rikl.	rikl.	550 640

250m NO kvarnen vid 136:an S. Bredinge.

1993	2001	2003
finns	0	0

Bredinge S., 100m N. Kvarnen

1994	1995	2001	2003
1	0	0	0

Bredinge S., 250m S. Kvarnen

1993	1995	1996	1997	1998	2001	2003
1 rugge	finns	1 rugge		1 rugge	1 rugge	20 150

Kalkbräken *Gymnocarpium robertianum*

Denna ormbunke har en triangulär bladskiva, hela växten är rikligt försedd med gula, doftande glandler. Kalkbräken håller sin ställning på Öland, växer i karstsprickor, stenmurar och stenbrott. På sikt kan igenväxning av karstsprickor utgöra ett hot för arten. Thomas Burén hittade en mycket rik och ny lokal för arten i södra kanten av Greby stenbrott där gammal skrotsten håller på att täckas av buskar. Området skulle egentligen exploateras men fyndet av kalkbräken gör att man får revidera planerna något. Denna lokal är troligen Ölands näst rikaste lokal för kalkbräken i dagsläget.

Räpplinge socken

Greby stenbrott, 2003 >1.000 ex.

Sandby socken

Ekelunda 1200 m SSV. karstspricka, 1996 2 ex., 2002 3 ex.

Vickleby socken

Storkarsten karstspickor

1997	2000	2002	2003
100	100-tals	238	170

Storkarsten sydost litet karstområde, 2000 20 ex., 2003 35 ex.

Sandby socken

Ekkelunda ca 1 km NNO om byn

1996	2001	2003
50	30	5

Honungsblomster *Herminium monorchis*

Denna lilla orkidé kan inte förväxlas med någon annan art. Den växer på välbetade, ogödslade kalkfuktängar på hela Öland och verkar ej hotad i dagsläget. På vissa lokaler är arten påfallande stationär. Det finns >200 kända lokaler för arten på Öland.

Böda socken

Spånkärret

1998	1999	2000	2001	2002	2003
477	1 353	33	388	151	4

Högby socken

Högby fyr VSV.

2001	2002	2003
72	341	439

Persnäs socken

Horns mosse lokal 1

2001	2002	2003
206	368	117

Horns mosse lokal 2

2001	2002	2003
35	30	27

Horns mosse S.

1998	1999	2000	2001	2002	2003
25	62	96	146	8	58

Södviken S.

2001	2002	2003
42	103	6

Hallnäs SO. lokal 1

2001	2002	2003
155	95	98

Hallnäs SO. lokal 2

2001	2002	2003
14	6	5

Hallnäs SO. lokal 3

2001	2002	2003
150	34	16

Hallnäs SO. lokal 4, 2002 41 ex., 2003 22 ex.

Knisa mosse

1993	1994	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2002	2003
800	2 650	1 190	52	314	30	1 240	375	2 366	1 537

Lilla Horn

2001	2002	2003
52	35	63

Källa socken**Högenäs orde lokal 1**

2001	2002	2003
15	32	1

Högenäs orde lokal 2

2001	2002	2003
140	325	97

Högenäs orde lokal 3

2001	2002	2003
37	30	11

Långlöt socken

Folkeslunda sjömarker, 2003 16 ex.

Runsten socken

Lindsmossen, 2001 7 ex., 2003 1 ex.

Lindsmossen S. lokal 1, 2001 13 ex., 2003 16 ex.

Lindsmossen S. lokal 2, 2001 2 ex., 2003 0 ex.

Lindsmossen S. lokal 3, 2001 1 ex., 2003 0 ex.

Lindsmossen SV. 2001 12 ex., 2003 1 ex.

Lindsmossen Dammen

1997	1998	2000	2003
30	>100	20	38

Torslunda socken

Igelmossen lokal 1, 2001, 5 ex., 2003 2 ex.

Igelmossen lokal 2, 2001 2 ex., 2003 0 ex.

Tocknekärr, 2001 8 ex., 2003 1 ex.

Kärringkullmossen NV. 2001 1 ex., 2003 50 ex.

Kalkstad O. 2001 80 ex., 2003 11 ex.

Gårdby socken

Övre Ålebäck O.

1991	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
50	4	3	6	2	5	10	4	4	2

Sandby socken

Sandbymålet lokal 1

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
100	250	500	270	1 382	1 250	998	747	847	526	1 016	582

Sandbymålet lokal 2, 2003 48 ex.

Tornrör

1993	1994	1996	1997	1998	1999	2002	2003
2	60	82	200	282	213	191	46

Skarpa Alby S. 2001 298 ex., 2003 8 ex.

Stenåsa socken

Frösslundabäcken N. 2001 11 ex., 2003 4 ex.

Hulterstad socken

Triberga strand, 1933 finns, 2003 17 ex.

Kastlösa socken

Penåsa O. Rosamossen

2000	2002	2003
16	18	17

Gråsgård socken

Sebybadet

1993	1995	1996	2003
0	15	37	5

Fågелarv *Holosteum umbellatum*

Arten känns lätt igen på sin blågröna bladfärg, blomman är vit-ljusrosa. Efter blomningen växer blomskaften till och riktas nedåt och hela växten antar en halmgul färg. Slutligen när kapslarna mognat riktas fruktskaften uppåt igen. Arten växer på mosskuddar på kalkstenhällar på alvarmark och i kalkrik sand. I Borgholm hittades arten som rabattogräs i en kommunal plantering, torde vara första noteringen i staden på länge.

Borgholm

Borgholms stad, rabattgräs i plantering alldeles väster om parken nere vid hamnen, 2003 2 ex.

Räpplinge socken

OSO ca 150 m om p-platsen ovan Kaffetorpet och Solliden i gräsalvar, på hållmark, 2001 30 ex., 2003 5 ex.

Bredsättra socken

Väster om vägen Öj Bredsättra, 15 m V vägen. 5-20 m norr om vägen till Mosshaget i gammalt grustag

1996	2001	2003
50	100	10

Gårdby socken

Gårdby sandhed

1993	1995	1996	1998	1999	2000
300-400	10 000	100-tals	1 000-tals	1 000-tals	10 000-tals
2001	2002				
100 000	300 000				

Sandby socken

Tornrör norr, ca 650 m norr om Tornrör, nära alvarvägen, på mosskuddar, 2003 10+8 ex.

Kastlösa socken

St Dalby alvar, NO om byn och öster om gravfältet, på mosskuddar på hållmark, 2003 5 ex.

Huvudtåg *Juncus capitatus*

Lågvuxen art med en huvudlik blomsamling i toppen av strået. Arten varierar mycket i antal mellan åren men verkar ändå ha minskat på Öland. Vissa år saknas den helt på sina lokaler, arten är beroende av naken, fuktig sand. 2003 var ett gynnsamt år för arten som hittades på flera nygamla lokaler.

Böda socken

Grankulla kyrkväg, ca 1 km SV om avtaget till Fagerör, i ett sandtag

1988	1991	2003
flerstädes	1	75

Alvara ost, ca 300 m norr om vägen ner till havet vid Alvara, i fuktiga traktorspår på stranden, 2003 30 ex. ny lokal (växte tillsammans med knutört *Anagallis minima* och dvärglin *Radiola linoides*).

Högby socken

Tornholms udde ca 400 m söder därom i traktorspår på stranden

1999	2000	2003
------	------	------

>100	3	0
------	---	---

Munketorps strand

1985	1986	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

>100	fåtalig	0	0	>1 000	1 000	sparsam	100	1 000	10
------	---------	---	---	--------	-------	---------	-----	-------	----

2003

70

Sandbybadet, i dike och svackor på stranden

1985	1996	1995	2003
------	------	------	------

riklig	fåtalig	finns	130+10
--------	---------	-------	--------

Föra socken

Vässbylund norr, ca 450 m NNO vägskalet, 1933 finns, 2003 22 ex.

Piggfrö *Lappula squarrosa*

Blommorna är små och ljusblå, frukten är försedd med hullingar, på alvarmark är arten oftast mycket lågvuxen. I modern tid endast funnen på alvarmark där den växer på bart vittringsgrus som under vintern är utsatt för uppfrysning.

Gårdby socken

Gårdby alvar, på ett område på 30 x 40 m, på gränsen mellan Sandby och Gårdby

1996	1998	2000	2001	2003
------	------	------	------	------

10	50	150	100	5
----	----	-----	-----	---

Sandby socken

Tornrör lokal 1

1993	1994	1996	1998	1999	2000	2002	2003
------	------	------	------	------	------	------	------

14	100-tals		15	100	500	20	100	150
----	----------	--	----	-----	-----	----	-----	-----

Tornrör lokal 2, 3003 60 ex.

Öster om muren som går öster Tornrör, på vittringsgrus i närheten av en kalkstensrygg, 1999 30 ex., 2003 5 ex.

Gränsen mellan Gårdby och Sandby socken, 2001 5 ex., 2003 5 ex.

Stenåsa socken

Stenåsa grusalvar, ca 100 m norr om vägen Resmo Stenåsa

1998	2000	2001	2003
------	------	------	------

200-300	100-tals	34	150
---------	----------	----	-----

Frösslunda alvar, ca 800 m väster om murporten, 2003 75 ex.

Knölvia *Lathyrus tuberosus*

Blommorna är rosenröda och ganska stora, stjälken saknar vingkant, har ett bladpar med klänge. Arten är kvarstående från tidigare odlingar och växer på åkerrenar, på några lokaler bofast sedan drygt 20 år.

Persnäs socken

Lilla Horn ONO. på åkerrenar

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
finns	50	50	50	50	250	500

Gulyxne *Liparis loeselii*

I blomningstid förväxlas den ej med någon annan orkidé, gamla fröställningar kan stå kvar till nästa växtsäsong. Växer i kalkkärr ofta betade, nya lokaler hittas fortfarande och gamla försvinner. Arten är beroende av rörligt grundvatten. På de flesta lokaler är gulyxne fåtalig och arten varierar påtagligt från år till år. Hotas av igenväxning, rubbning av hydrologi och gödsling. På lokal 1 i Högby socken verkar betestrycket vara så högt att ungdjuren trampar sönder blommorna.

Högby socken

Lokal 1

1998	1999	2000	2001	2003
8	9	12	3	0

Lokal 2, 2002 35 ex., 2003 49 ex.

Runsten socken

Lokal 1

1971	1993	1994	1997	1998	1999	2000	2002	2003
finns	282	76	12	81	100	496	55	77

Lokal 2

1979	1993	1998	2000	2003
finns	56	8	51	66

Gårdby socken

1955	1998	1999	2000	2001	2002	2003
finns	2	6	17	3	3	10

Vit kattost *Malva pusilla*

Har vita blommor som är ganska små i förhållande till växten. Arten har gått tillbaka sista åren men finns fortfarande bitvis ganska rikligt i socknarna Resmo-Mörbylånga-Kast-

lösa. Anders Måhlén rapporterade arten från flera lokaler under 2003, dessutom inkom ett fynd från Ås socken det första på många år. Arten växer vid gårdar, på åkrar och ruderatplatser.

Torslunda socken

Torslunda norr, 1,3 km norr Torslunda kyrka, alldeles söder om "gula boden", öster om väg 136, på jordhögar där man producerar matjord, 2003 12 ex.

Stenåsa socken

Frösslunda by, den nordligaste gården, inne på gårdsplanen.

1992	1998	2003
200	200	200

Resmo socken

Längs tvärväg mellan Gyngge och Kulltorp väster och öster om kraftledningen, 1997 200 ex., 2003 530+26 ex.

I kanten av betåker norr om Mysinge by och nedanför Mysinge hög, 1998 100 ex., 2003 140 ex.

Längs markväg Mörbylånga-Mysinge mest i östra och västra änden, 2003 350 ex.

Kastlösa socken

Rösslösa i byn, 2003 90 ex.

Mellan Rösslösa och sockengränsen, 2003 45 ex.

Söder om Rösslösa, 2003 6 ex.

Ås socken

Ottenby kungsgård norr, 150 m NNO Kungsgården, 2003 2 ex.

Vårkällört *Montia verna*

Svårupptäckt art pga. sin ringa storlek. Har endast en lokal på Öland, varierar kraftigt i antal från år till år. Inget hot mot arten föreligger på lokalen.

Ås socken

SO. Kungsgården väster om fyrvägen på fuktig, tuvig mark

1918	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2003
riklig	>1.000	<1.000	10	>1.000	>100	10.000	100.000

Klådris *Myricaria germanica*

Omisskännlig art som ofta är tillfällig på flera av sina lokaler vilka består av fuktig och bar sand.

Böda socken

Längs cykelväg och på skräpmark söder om Byxelkrok

1993 2000 2003

>100 >100 28

Gårdslösa socken

Lindby grustag, SO om dammarna, på fuktig sand i grustagets östra del, 2001 60 ex., 2003 40 ex.

Lindby grustag, längs kanten av dammarna i nordvästra delen av grustaget, 2001 >100 ex., 2003 100 ex.

Dvärgserradella *Ornithopus perpusillus*

En liten ärtväxt med vit krona med röda streck, bladen är mångpariga. Den har endast en lokal på Öland, ej inventerad 2003.

Hylsnejlika *Petrorhagia prolifera*

Blommorna är ljusrosa, sitter i toppen av stjälken omgiven av bruna, tunna hölsterblad. Arten är värmeälskande och växer på öppen, kalkrik mark såsom alvarmark, klapperstensfält och sandfält. Inget större hot mot arten föreligger.

Räpplinge socken

Borgholms alvar, N. Drottning Victorias byst, på minilandborgsbrant, 2001 50 ex., 2003 50 ex.

Högsrum socken

Karum nära Noaks ark

1967 1976 1993 1993 1995 1998 2000 2003

finns finns 10.000 10.000 riklig 100 3.100 93

Sandby socken

Tornrör hasselkarsten

1999 2002 2003

50 300 12

Backsilja *Peucedanum oreoselinum*

Flerårig, reslig flockblomstrig art med vita flockar och rund stjälk. Arten har både allmänt och enskilt svepe. Blomningen sker i juli. Den växer framförallt på vägkanter, åkerrenar, i gles tallskog och torrängar. På senare tid har backsiljan spridit sig bl.a. till Stenåsa socken. Arten verkar ha gått tillbaka i Sandby socken längs östra landsvägen. En orsak till detta är troligen att Vägverket slår vägkanterna för tidigt för att den senblommande backsiljan ska hinna sätta frö. På en del andra lokaler är igenväxning ett hot. Under året dök arten spontant upp i en villaträdgård på västra Öland.

Gårdby socken

Gårdby norr, öster om landsvägen och sandfältet, på sandig mark ca 5-10 m från landsvägen, 2003 10 ex. ny lokal.

Sandby socken

Norra Sandby väst, växer väster om landsvägen och vägskälet till Norra Sandby, längs traktorvägen som går västerut, växer längs ca 400 m av vägen, 2003 500 ex. ny lokal.

Vickleby socken

Karlevi, spontant ogräs i trädgården hos Ingrid och Lennart Johnsson, 2003 1 ex. ny lokal.

Sandtimotej *Phleum arenarium*

Arten känns lätt igen på axet som är avsmalnande i båda ändar, den är först grön men blir snart halmgul. Ofta växer den i ”svärmar” på naken sand, höjden överstiger sällan 5-15 cm. Sandtimotej växer på sandstränder, järnvägsvallar och sandtäkter. Hot mot arten är minskad störning, igenläggning av grustag och gödsling.

Böda socken

Byxelkrok S., på sandstranden norr om Tokenäs fyr, 2000 10 ex., 2003 10 ex.

Persnäs socken

Jordhamn, öster om skurkvarnen på naken sand

2000	2002	2003
10	140	300

Sandviks hamn, precis väster om grusvägen söder om hamnen.

1983	1991	1992	1993	2000	2003
finns	finns	riklig	>1 000	10	100

Bredsättra socken

Väster om vägen Öj Bredsättra, 15 m V vägen. 5-20 m norr om vägen till Mosshaget i gammalt grustag, 2000 100 ex., 2003 150 ex.

Gårdby socken

Gårdby sandhed, väster om landsvägen längs gamla järnvägsvallen

1993	2000	2002	2003
75	50	300	300

Gårdby sandhed, öst om landsvägen, 2002 300 ex., 2003 300 ex.

Uddnate *Potamogeton friesii*

Stjälken är platt och bladen 5-nerviga och trubbiga med en spets. Arten har två fynd på Öland, Möckelmossen 1943 och Gammelgårde bevattningsdamm 1994. Den är eftersökt 2001 i Möckelmossen utan fynd.

Dvärglin *Radiola linoides*

Arten verkar ha gått kraftigt tillbaka på Öland, i dagsläget har vi bara kännedom om tre lokaler på norra Öland. Arten upptäcktes 2003 på en ny lokal i Böda socken. Den eftersöktes också på en gammal lokal i Algutsrum socken, området är numera exploaterat till golfbana! Dvärglin växer på fuktig, naken sand. Eftersom den är en av våra allra minsta kärleväxter kan den vara förbigången, håll ögonen öppna när du besöker lämpliga lokaler. När man väl ser arten torde den ej förväxlas med någon annan.

Böda socken

Alvara ost, ca 300 m norr om vägen ner till havet vid Alvara, i fuktiga traktorspår på stranden, 2003 10 ex., ny lokal.

Högby socken

Munketorps strand lokal 1

1985	1993	1995	2000	2003
riklig	riklig	>1.000	>100	>1.000

Munketorps strand lokal 2, 2003 10 ex., ny lokal.

Algutsrum socken

200 m N om N Saxnäs-infartens tvärkrök blöt mossig sandgrop, 1985 riklig, 2003 0 ex. (lokalen utgången).

Åkerranunkel *Ranunculus arvensis*

Ytterligare ett åkerogräs som man fortfarande kan finna i lämpliga åkrar på Öland framförallt på mellersta och norra delen av ön. Titta efter arten i ogräsrika åkrar speciellt om där växer riddarsporre och blåklint. Arten har helt typiska frukter som är stora och taggiga, blommorna är ganska ljusgula. Om vissa delar av åkern varit vattensjuk kan åkerranunkel slå till i tusental. Ett udda fynd rapporterades från Borgholm där ett exemplar växte längs genomfartsleden på ruderatmark. Följande fynd är från 2003.

Källa socken

Lokal 1 veteåker med riddarsporre, kamomill och åkerviol 400 ex.

Persnäs socken

Lokal 1 kornåker med riddarsporre, sommarklynne, nålkörvel, baldersbrå 3 ex.

Lokal 2 ärtåker med blåklint, revormstörel, riddarsporre, sommarklynne och nålkörvel 3 ex.

Föra socken

Lokal 1 kornåker > 100 ex.

Lokal 2 åker > 100 ex.

Alböke socken

Lokal 1 vall med renkavle 50 ex.

Borgholm

Lokal 1 ruderatmark 1 ex.

Sandby socken

Lokal 1 träda >1000 ex.

Ventlinge socken

Lokal 1 träda 50 ex.

Flikros *Rosa obtusifolia*

Skiljs från stenros *Rosa canina* på att foderbladen är starkt flikiga och försedda med glandler. Bladen är dubbelsågade och även de är rika på glandler. Arten växer längs stenmurar, på åkerrenar o dyl. Hoten mot arten är borttagande av stenmurar och buskröjning. Vi har endast ett nutida fynd av arten som är godkänt som flikros, senast sedd 2000. Den finns säkert flikrosor att upptäcka på Öland, anta utmaningen!

Lindblomsbjörnbär *Rubus mortensenii*

Ytterligare ett björnbär i Sect. *Corylifolii*. Det påminner om västkustbjörnbär *R. norvegicus*. Taggarna är påfallande små, slanka och få. Skaftade glandler saknas nästan helt. Blomskaften har få nålformade taggar. Blommorna är stora och svagt rosa – vita. Göran Wendt har ett 40-tal fynd av arten från Böda socken i norr till Ås socken i söder. Här följer några fynd från 2003.

Böda socken

Böda kyrka väst, längs vägen västerut från Böda kyrka, 2003 1 bestånd.

Högby socken

Sandbybadet, väster om parkeringen, 2003 2 bestånd.

Räpplinge socken

Strandtorp väst, ca 600 m väster byn, 2003 1 bestånd

Strandtorp sydväst, ca 1 km SV byn, 2003 1 bestånd.

Strandtorp söder, ca 1 km söder byn, 2003 1 bestånd

Vickleby socken

Beiershamn, 2003 1 bestånd.

Mörbylånga socken

Mörbylånga, 400 m SO om Forshedafabriken, väg/åkerren, 2003 1 bestånd.

Kastlösa socken

Kastlösa väst, alldeles norr om gamla avfallsanläggningen, 2003 1 bestånd.

Kastlösa väst, söder om gamla avfallsanläggningen, 2003 1 bestånd.

Hulterstad socken

Triberga läge, talldungen 500 m S om sjöbodarna, 2003 1 bestånd.

Ås socken

Ottenby lund, norra delen av lunden, 2003 1 bestånd.

Ottenby lund, södra delen av lunden, 2003 1 bestånd.

Kranssalvia *Salvia verticillata*

Bladen är äggrunt avlånga och på bladskaftet sitter ett par spetsiga sidoflikar.

Blommorna är violetta och sitter i kransar. Arten har ett sentida fynd i Torslunda socken, Tävelsrum där den sågs senast 1995 på en väggkant. Troligen utgången från lokalen pga. bortröjning.

Åkermadd *Sherardia arvensis*

Tillhör familjen *Rubiaceae* och är alltså släkt med mårar. Blommorna är rosa, stjälken sträv av taggar och bladen är kransställda. Arten är konkurrenssvag och uppträder oftast som ett åkerogräs men kan också förekomma i mer naturlig gräsmark. I år rapporterades den från en lokal på Stora Alvaret. Den verkar ha minskat kraftigt på Öland.

Räpplinge socken

Strandtorp, ca 600 m väster byn, 2003 >100 ex.

Högsrum socken

Karum by, åker/träda

1998	1999	2000	2003
<10	20	>1 000	>1 000

Algutsrum socken

Jordtorpsåsen på trädesåker strax O. om vägen till naturreservatet, längs gamla skjutbanan

1995	1996	2000	2003
>1 000	riklig	>1 000	>1 000

Mörbylånga socken

250 m söder Bårbyhorva, söder vägen S. Bårby-Alby, 2003 2 ex.

Kalkmaskros *Taraxacum decolorans*

En maskros som tillhör strandmaskrosor Sect. *Palustria*. Kantblommorna saknar mörk strimma vilken skiljer den från den närstående vätmaskrosen *T. limnanthes*. Inga fynd gjordes under året.

Smalfjällig maskros *Taraxacum egregium*

En maskros i Sect. *Palustria* som skiljs ut på sina smala ytterholkfjäll, liknar annars den vanligare *T. langeanum* (som dock har rödaktiga frukter). Bladen har smalt triangulärt utstående bladflikar som slutar i en fin spets. Arten har inga sentida fynd på Öland.

Kvällsmaskros *Taraxacum praestans*

En maskros i Sect. *Celtica* (kärmmaskrosor). Saknar fläckar på bladen, blommorna har pollen och sluter sig påtagligt sent på dagen. Växer i något fuktig ängsmark. Tommy Nilsson har ett nutida fynd från Stenåsa socken nära vägen ner till Stenåsabadet.

Sankmaskros *Taraxacum pseudosuecicum*

Ytterligare en maskros i Sect. *Palustria*. Den är nyligen urskiljd och till skillnad från de flesta andra arter i sektionen har den rikligt med pollen. Den liknar annars mycket vätmaskrosen *T. limnanthes*. Ett par misstänkte fynd av arten från 2003 är skickade för att konfirmeras.

Skevmaskros *Taraxacum ruberulum*

Tillhör Sect. *Erythrosperma* (sandmaskrosor) och växer på sandmark och i vägkanter. Tidigare funnen på Öland men inget fynd i sen tid.

Vresalm *Ulmus laevis*

Ölands ”egen” almart med huvudbeståndet i Mittlandsskogen. Den växer på något fuktig skogsmark ofta på gammal inägomark man finns också längs åkrar och som gårdsträd. Frukterna har ett långt skaft och är kanthåriga vilket skiljer den från andra almarter. Trädet har ofta plankrötter och flagig bark.

Glömninge socken

Isgärde, 500m Ö. om byn, 300 m S. om vägen till Ryd, 2003 1 ex.

Sommarklynne *Valerianella dentata*

Blommorna är rosa och sitter i kvastlika knippen, stjälken är gaffelgrenad. Räknas till de åkerogräs som fortfarande kan hittas i ogräsrika åkrar på Öland ofta tillsammans med åkerranunkel. Följande fynd för 2003.

Källa socken

Lokal 1 vårkornåker med åkerviol och revormstörel 118 ex.

Persnäs socken

Lokal 1 kornåker med åkerranunkel, riddarsporre, nålkörvel, baldersbrå 1520 ex.

Lokal 2 vårkornåker med blåklint, revormstörel, åkerranunkel, riddarsporre och nålkörvel 96 ex.

Lokal 3 rågåkerkant mot dikesren med åkerviol och revormstörel 255 ex.

Räpplinge socken

Lokal 1 åkerren 10 ex.

Högsrum socken

Lokal 1 åkerkant 50 ex.

Torslunda socken

Lokal 1 ruderatmark 2 ex.

Alvarveronika *Veronica praecox*

Tidigblommande liksom många andra veronika-arter. Blomman är mörkblå och påfallande stor, växten är glandelhårig och kapseln har ett 2 mm långt stift som tydligt sticker ut. På Öland finner man en lokal på åkermark, de övriga finns på alvarmark. Arten torde ej hotas på sina alvarmiljöer. Antalet alvarveronikor varierar mellan åren men den håller sig kvar på sina lokaler och få nyfynd görs.

Räpplinge socken

Något 100-tal m O om p-platsen ovan Kaffetorpet i gräsälvar

1977	1981	2000	2003
1000	finns	17	46

Greby alvar, ca 400 m norr om vägen till Räpplinge

1976	1981	1993	2000	2003
riklig	200	sparsam	17	18

Sandby socken

Ekelunda NO. lokal 1

1977	2000	2002	2003
finns	6	1	4

Ekelunda NO. lokal 2

1977	2000	2002	2003
finns	23	4	31

Ekelunda NO. lokal 3

1977	2000	2002	2003
------	------	------	------

finns	27	0	3
-------	----	---	---

N. Sandbys vägskäl, åkerkant lokal 1

1978	1999	2002	2003
------	------	------	------

finns	100-tals	0	19
-------	----------	---	----

N. Sandbys vägskäl, väggkant lokal 2

1978	1998	2000	2002	2003
------	------	------	------	------

finns	20	200-300	26	110
-------	----	---------	----	-----

Kategori hänsynskrävande NT

I denna kategori tar vi bara med speciellt intressanta fynd.

Knutört *Anagallis minima*

Knutörten är en av våra minsta kärllväxter, ofta 0,5-1 cm hög. Den bildar bestånd på fuktig, bar sandmark och ger då en typisk brun-röd färg åt marken. Blommorna är mycket små och vita, frukten består av en klotrund kapsel som öppnar sig med ett lock. Äntligen återfanns arten på Öland, senaste fyndet var från 1986. Under sensommaren 2003 hittades tre lokaler i Böda och Högby socknar. Alla var belägna nära havet, på fuktig sand i kanten eller på vägar/stigar.

Böda socken

Alvara ost, ca 600 m söder om vägen ner till havet vid Alvara, söder om sjöbodarna, 2003 1.000 ex.

Alvara ost, ca 300 m norr om vägen ner till havet vid Alvara, i fuktiga traktorspår på stranden, 2003 100 ex.

Högby socken

Munketorps strand i traktorspår, 2003 10 ex.

Stor sandlilja *Anthericum liliago*

Arten håller sig kvar på sina utpostlokaler i Gärdslösa socken vid Brunnsrumsslätten där den växer i alvarmiljö på två lokaler med vardera ca 80 exemplar. En ny lokal hittades av Ingrid & Lennart Johnsson ost Lunda i Kastlösa socken.

Alvarkösa *Apera interrupta*

Arten växer på mosskuddar på alvarmark, den varierar i antal mellan åren. Alvarkösa känns igen på sin vippa som har långa, hårfina borst, gräset gulnar snabbt i torkan. Under året rapporterades arten från Råpplinge och Hulterstad socknar på typiska lokaler.

Alvarmalört *Artemisia oelandica*

Ölands egen malört som man oftast ser i vegetativa mattor där de karakteristiska bladen avslöjar växten. Under året inkom 28 rapporter varav 18 var nyfynd från socknarna Gårdby, Sandby, Vickleby, Hulterstad, S. Möckleby och Segerstad. Ett par av lokalerna var belägna på östra Ölands sjömark.

Karta över alvarmalört

Strandnål *Bupleurum tenuissimum*

Denna egendomliga flockblomstriga växt hade ett bra år. Den kan verka helt borta flera år för att sedan dyka upp ”överallt”. Den växer på alvarmark och på sjömarken på östra Öland i periodvis fuktig, gärna tuvig mark. Vi fick in 6 rapporter från Sandby, Kastlösa, S. Möckleby och Gräsgård socknar.

Hartmansstarr *Carex hartmanii*

Arten liknar klubbstarr *C. buxbaumii*. Hos hartmansstarr är toppaxet cylindriskt med honblommor i toppen och hanblommor vid basen. Arten indikerar gammal slättermark. Den hittades på en ny lokal i Råpplinge socken Strandtorpshage, alldeles nere vid havet troligen på en gammal slättermark.

Ölandsstarr *Carex ligERICA*

Arten skiljs från sandstarr *C. arenaria* på att jordstammen är 1,5-2 mm tjock och ledstyckena är 1-2 cm långa (på sandstarr är måtten 2-3 mm samt 1,5-3 cm). Dessutom har ölandsstarr honblommor överst i axsamlingen, sandstarr har hanblommor överst. En rapport inkom från Bredsättra socken där arten fanns i det gamla sandtaget vid Mosshaget.

Trubbstar *Carex obtusata*

Arten har endast ett ax med hanblommor överst, fruktgömmena blir uppblåsta och glänsande efter blomningen. Troligen är denna art förbisedd, den växer i Sverige framförallt på Öland. Endast en rapport från Persnäs socken NO om skurkvarnen vid Jordhamn.

Guckusko *Cypripedium calceolus*

Omisskännlig art som växer i fuktig lövskog ofta i bryn och gläntor. Hot mot arten är en sänkning av grundvattennivån, ökad beskuggning samt plockning och uppgrävning. Vi har i dagsläget kännedom om 5 lokaler varav 4 har blommande exemplar.

Högsrum socken (första siffran efter årtalet anger antalet blommande individer, andra siffran anger antalet vegetativa individer)

1850	1993	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003
finns	2+4	10+4	5+16	5+8	5+9	8+8	11+4	11+8

Glömminge socken (första siffran efter året anger antalet blommande individer, andra siffran anger antalet vegetativa individer)

Lokal 1

1998	1999	2000	2001	2003
2	1	3+1	3	0+1

Lokal 2

1998	1999	2000	2001	2003
18	11	11+65	31	42+31

Småtörel *Euphorbia exigua*

Denna märkliga art uppträder som åkerogräs men på Öland mest på alvarmark. På sina lokaler är den omisskännlig och kan inte förväxlas med någon annan art. Den rapporterades från 11 lokaler varav flera var nyfynd. Lissbeth & Karl-Göran Bringer hittade arten i Högsrum socken nära Karums alvar vilket var det första fyndet i socknen. För övrigt hittades arten i S. Möckleby, Gräsgård och Ventlinge socknar.

Blåtåg *Juncus inflexus*

Till skillnad från de vanliga arterna vecketåg *J. effusus* och knapptåg *J. conglomeratus*, har blåtåg en kamrad mærg. Stråna växer tätt tuvade och är blågröna. Arten har troligen gått tillbaka på Öland. Christer Albinsson och Jan-Olof Petersson inventerade arten i Smedby och Kastlösa socknar, 7 lokaler hittades.

Timjansnyltrot *Orobancha alba*

Denna parasit på backtimjan *Thymus serpyllum* hade ett uruselt år, endast 2 exemplar hittades vid lokalen i Gårdby socken där arten inventeras årligen. Några normalt mycket rikliga lokaler i Stenåsa socken besöktes också men ingen snyltrot hittades.

Gårdby socken

Gårdby alvar, på gränsen till Sandby

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
123	410	450	510	1600	2	97	297	2

Karta över timjansnyltrot

Alvarstånds *Senecio jacobaea* ssp. *gotlandicus*

Skiljs från vanlig stånds *S. jacobaea* ssp. *jacobaea* på basalbladen som nästan är hela. Under året inkom rapporter från 9 lokaler varav 2 var nyfynd av arten. Rapport finns från socknarna Persnäs, Råpplinge, Sandby och Resmo socknar. Ett nyfynd gjordes i Råpplinge socken där arten hittades vid Greby stenbrott.

Karta över alvarstånds

Kalkkrassing *Sisymbrium supinum*

Arten växer tätt tryckt mot marken på stigar och annan öppen kalkrik mark. Den är oftast liten, blommorna är kortskaftade och vita. Sommaren 2003 bjöd på rejält med regn vid ett par tillfällen vilket torde ha gynnat kalkkrassing. Man kunde knappast gå någonstans på Stora alvaret utan att träffa på arten i lämpliga miljöer. Under året inkom 65 rapporter från socknarna Böda, Persnäs, Alböke, Räcklinge, Gärdslösa, Glömminge, Persnäs, Sandby, Stenåsa, Kastlösa, Hulterstad, Segerstad, Smedby, Gräsgård och Ventlinge.

Karta över kalkkrassing

Glansigelknopp *Sparganium erectum* ssp. *neglectum*

Christer Albinsson rapporterade arten från Kastlösa socken Övre Västerstad, kvarnen 1125 m V-VSV, 5 ex.

Åkersyska *Stachys arvensis*

Arten håller sig kvar på sin enda öländska lokal söder om Albrunna lund S. Möckleby socken, i år kunde 5 exemplar hittas i en slagen åker.

Årets samtliga rapportörer tackas, här följer en lista: Christer Albinsson, Elsebeth Bingeslev, Lissbeth & Karl-Göran Bringer, Thomas Burén, Gun Börjesson, Kenneth Erlandsson, Jan Friheden, Eva-Lena Hernod, Elna Hultkvist, Sven & Gunhild Johansson, Ingrid & Lennart Johnsson, Tommy Knutsson, Helena Lager, Håkan Lundkvist, Anders Måhlén, Barbro Otterstedt, Jan-Olof Petersson, Siv Thoresson, Liselotte W-Dahlgren, Vera & Göran Wendt, Åke Widgren, Eva Öberg.

Ölands Botaniska Förening

Program för september- november 2000

- Onsdag 15/11 Upptaktsmöte
Vi presenterar årets inventeringsart Skogsklocka och delar ut floraväktarlokalerna. Ett tillfälle att träffa styrelsen och delge den dina synpunkter på hur vi skall arbeta i framtiden.
Samling på Ölands Folkhögskola kl. 19.00.
- Onsdag 15/11 Exkursion
Till...
- Onsdag 15/11 Årsmöte.
Se kallelse med dagordning sidan 144 i detta nummer.
- Onsdag 15/11 De vilda blommornas dag.
Exkursion till

Krutbrännaren nr. 3 / 2003

Exoter i Böda kronopark <i>av Björn Lining</i>	sid 107
Nya utmaningar - björnbär på Öland <i>av Ulla-Britt Andersson och Thomas Gunnarsson</i>	sid 110
Jakten på ljungögontröst <i>Euphrasia micrantha</i> eller helgen närvi hittade allt utom det vi letade efter <i>av Ulla-Britt Andersson och Thomas Gunnarsson</i>	sid 116
Gammeleklavar - vad gömmer sig på 2-14 m höjd? <i>av T. Johansson, T. Knutsson och H. Lundkvist</i>	sid 122
De vilda blommornas dag <i>av Ulla-Britt Andersson</i>	sid 131
Ny art för Öland - mexikansk spikklubba <i>Datura innoxia</i> <i>av Lissbeth och Karl-Göran Bringer</i>	sid 134
ÖBF:s föreningsbibliotek	sid 135
Inventarielista för Ölands Botaniska Förening	sid 142
Program	sid 143